

Бердес Володимир Юрійович

Факультет агробіологічний

<https://nubip.edu.ua/structure/abf>

Кафедра: Рослинництво

(<https://nubip.edu.ua/node/1234>)

Спеціальність: Агрономія

Освітня програма: Агрономія

Тема магістерської роботи:

**“Особливості формування продуктивності
ріпаку озимого в умовах Черкаської області”**

Керівник:

кандидат сільськогосподарських наук, доцент Гарбар Леся Анатоліївна

ПУБЛІКАЦІЇ

Бердес В.Ю., Гарбар Л. А., Кнап Н. В. ВПЛИВ ПОЗАКОРЕНЕВИХ ПІДЖИВЛЕНЬ НА ПОКАЗНИКИ УРОЖАЙНОСТІ РІПАКУ. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної онлайн конференції «Тенденції розвитку та виклики сучасній аграрній науці й освіті за кліматичних та політичних умов», 25 листопада 2022 року. Київ. – с.35

Бердес В., Крамгольц О., Гарбар Л.А. Вплив добрив на урожайність ріпаку озимого//Тенденції та виклики сучасної аграрної науки: теорія і практика. Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБІП України матеріали V міжнародної науково-практичної онлайн конференції (м. Київ, 25-27 жовтня 2023 р.)/НУБІП України, 2023. С. 76-78.

https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u163/tezy_kiyiv_2023._5.11_0.pdf

Бердес В., Єрмаков В.,

Чичикало Ю., Гарбар Л. А. ФОРМУВАННЯ АСИМІЛЮЮЧОЇ
ПОВЕРХНІ ПОСІВІВ РІПАКУ ОЗИМОГО // *Global science: prospects
and innovations. Proceedings of the 3rd International scientific and
practical conference. Cognum Publishing House. Liverpool, United
Kingdom. 2023. Pp. 15-19. URL:*

<https://sci-conf.com.ua/iii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-global-science-prospects-and-innovations-2-4-11-2023-liverpul-velikobritaniya-arhiv/>.

РЕФЕРАТ

Магістерська кваліфікаційна робота на тему «Особливості формування продуктивності ріпаку озимого в умовах Черкаської області» присвячена вивченню впливу строків сівби та ґрунтово-кліматичних умов на ріст, розвиток та формування продуктивності гібридів ріпаку озимого. Метою роботи було виявити вплив норм висіву, адаптивності гібридів ріпаку озимого до конкретних ґрунтово-кліматичних умов регіону та погодних умов

на формування продуктивності культури.

Робота складається із 4 розділів, складається із 59 сторінок, містить посилання на 35 літературних джерел, має рисунки та таблиці.

Перший розділ магістерської роботи присвячений аналізу перспектив вирощування ріпаку озимого та впливу елементів технології вирощування, зокрема, строків сівби на продуктивність та якість культури.

У другому розділі проаналізовано ґрунтові, кліматичні та погодні умови регіону та вплив їх на проходження етапів росту та розвитку ріпаку озимого.

Третій розділ подає аналіз продукційного процесу за розвитку рослин ріпаку озимого під впливом досліджуваних чинників та нерегульованих

факторів. Він включає результати всіх експериментальних даних, зокрема, особливості росту та розвитку рослин ріпаку в осінній період, параметри рослин перед входом у зимовий спокій, результати перезимівлі рослин, розвиток фотосинтезуючого апарату рослин, накопичення сухої речовини, урожайність та показники якості зібраного урожаю культури.

У четвертому розділі подано та проаналізовано показники економічної ефективності вирощування гібридів ріпаку озимого за впливу строків сівби.

Робота містить висновки, рекомендації господарству.

**КЛЮЧОВІ СЛОВА: РІПАК ОЗИМИЙ, СТРОКИ СІВБИ,
ГІБРИДИ, УРОЖАЙНІСТЬ, ПРОДУКТИВНІСТЬ**

ОСОБИСТІ ДОСЯГНЕННЯ

Здобув у 2022 році диплом ОКР “Бакалавр” за ОС “Агрономія”.

III Міжнародна науково-практична конференція “GLOBAL SCIENCE: PROSPECTS AND INNOVATIONS”, 2-4.11.2023 Ліверпуль, Великобританія

<https://sci-conf.com.ua/iii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-global-science-prospects-and-innovations-2-4-11-2023-liverpul-velikobritaniya-arhiv/>

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ РІПАКУ ОЗИМОГО В У МОВАХ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ
Виконавець: БЕРДЕС ВОЛОДИМИР ЮРІЙОВИЧ, спеціальність «Агрономія» Науковий керівник : кандидат с.-г. наук, доцент Гарбар Л. А.

Анотація роботи

Актуальність теми. Одним з вагомих завдань у рослинництві є удосконалення елементів технології вирощування культури, які б забезпечували максимальну реалізацію продуктивності культури за економічно обґрунтованих затрат. В умовах нестабільного та непередбачуваного змінювання кліматичних умов аграріїв, які вирощують ріпак озимий, є отримання дружніх сходів культури та забезпечення оптимального стану рослини перед входом до зимового спокою рослини. Появи на ринку широкого асортименту ретардантів та створення нових сортів та гібридів ріпаку озимого із різними темпами росту й розвитку восени з'явилась можливість для розширення строків сівби культури. Строки сівби ріпаку мають чи не вирішальне значення для отримання високих урожаїв, адже від фази входження в зиму ріпаку залежить не лише стійкість рослини до стресових умов протягом холодного періоду, а й закладається максимально можливий рівень урожаю. Тому визначення впливу строків сівби на продуктивність ріпаку озимого є досить актуальним.

Метою магістерської роботи було встановлення впливу строків сівби на формування продуктивності гібридів ріпаку озимого в умовах Черкаської області.

Об'єкт дослідження – процес формування продуктивності гібридів озимого ріпаку.

Предмет дослідження – гібриди озимого ріпаку, строки сівби.

Методика та умови проведення досліджень

Полеві дослідження за темою магістерської кваліфікаційної роботи проводились в умовах ПОП «Соколівка» Черкаської області, Уманського району, с. Соколівка. ґрунти дослідного поля – чорноземі типові. Посівна площа елементарної ділянки – 56 м², облікова – 42 м², за триразового повторення. Попередник – пшениця озима. Сівозміну вирощували згідно з агротехнічними вимогами і рекомендаціями для зони Лісостепу.

СХЕМА ДОСЛІДУ

Фактор А – Гібриди:	Фактор Б – Строки сівби:
KWS Гібрирок;	1- 20.07;
Темптейшн DSV;	2- 30.07;
ДК Сеакс;	3- 10.08;
ДК Ексодус;	4- 20.08.
ДК Експешн.	

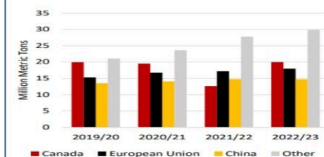
ВИСНОВКИ

За результатами проведених досліджень можна зробити наступні висновки:

- Найбільшу висоту мали рослини за сівби 20 липня з параметрами, що змінювались від 14,7 до 15,1 см.
- Кількість листків на рослинах суттєво різнилась, за впливу строку сівби, та становила за сівби 20 липня – 12,4-12,8 штук, 30 липня – 10,9 – 11,3 штуки, 10 серпня – 10,1-10,4 штуки, 20 серпня – 9,2-9,4 штуки. Найбільшу кількість листків було сформовано рослинами гібриду KWS Гібрирок за всіх строків сівби.
- Діаметр кореневої шийки зростає зі збільшенням терміну вегетації рослини ріпаку озимого в осінній період; за самого раннього строку сівби, діаметр кореневої шийки був максимальний та змінювався залежно від гібриду від 14,0 до 14,2 мм; за сівби 20 серпня показники варіювали від 8,1 до 8,7 мм.
- Найбільший відсоток рослини, що вижили після несприятливих умов перезимівлі було отримано за вирощування гібриду ДК Експешн: від 77 до 82% залежно від строку сівби.
- Висота рослини сягала максимуму за настання повної фази цвітіння з найвищими показниками у гібриду Темптейшн DSV, які змінювались за впливу строків сівби від 165,4 до 169,6 см. 6. Максимальні показники площі листової поверхні було отримано на варіантах із строків сівби 20 серпня у гібриду ДК Експешн - 36,53 тис. м²/га.
- Максимальна кількість сухої речовини була сформована рослинами гібриду ДК Експешн за всіх строків сівби, які ми вивчали і на період дозрівання культури вона становила від 682-7,88 т/га.
- Найбільш урожайним в умовах 2023 року за впливу досліджуваних чинників виявився гібрид ДК Експешн – 3,74 т/га.
- Найвищий прибуток було отримано за вирощування гібриду ДК Експешн за сівби 20 серпня – 22818 грн/га (рентабельність 86 %).

Методи досліджень: загальнонаукові – гіпотеза, планування, експеримент, дослід, дедукція, аналіз, узагальнення; спеціальні: 1) польовий – виявлення зв'язку чинників досліду з отриманим результатом (урожайністю); 2) лабораторний з проведення аналізу ґрунту, визначення показників якості насіння, сухої речовини; 3) статистичний – обробка експериментальних даних; 4) розрахунковий – визначення показників економічної ефективності культури.

Виробництво насіння ріпаку країнами-лідерами, млн т

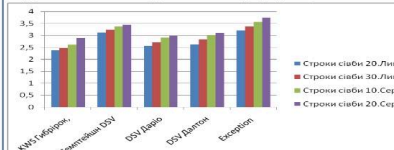
Урожайність гібридів ріпаку озимого

Урожайність культури є остаточною результатом усього продукційного процесу рослини. Вона характеризує ефективність впливу усіх чинників, які піддавали вивченню та ґрунто-кліматичних умов регіону.

Показники урожайності гібридів, які ми досліджували залежала від строків сівби, генетичних особливостей гібриду та погодних умов періоду вегетації ріпаку озимого. За сівби ріпаку озимого 20 липня урожайність змінювалась від 2,39 до 3,21 т/га, за сівби 30 липня – 2,71 - 3,37 т/га.

Максимальні показники було отримано за сівби 20 серпня, які склали від 2,89 до 3,74 т/га. Найбільш урожайним в умовах 2023 року за впливу досліджуваних чинників виявився гібрид ДК Експешн – 3,74 т/га, дещо йому поступився Темптейшн DSV- 3,45 т/га.

Динаміка показників урожайності гібридів ріпаку озимого, т/га

РЕКОМЕНДАЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ

В умовах Черкаської області з метою створення оптимальних умов розвитку рослини та її перезимівлі, для отримання продуктивності рослини на рівні 3,74 т/га рекомендується висівати гібрид ріпаку озимого ДК Експешн 20 серпня.